

INGEZONDEN.

BETALING VAN KOEPOKSTOF.

Aan de geneeskundigen in Zuid-Holland maakt de ondergeteekende, directeur der Rotterdamsche koepokinrichting, bekend, dat er een zeer eenvoudige manier bestaat om de koepokstof te betalen: Men vraagt eenvoudig aan per postwissel, b.v. men zendt f 1.—, en vraagt op de strook voor mededeelingen: gelieve 4 buisjes te zenden.

Dit is werkelijk de eenvoudigste manier, alle briefwisseling en porto is hiërmede omgaan; het is wel vooruitbetaling, doch geneeskundigen zijn geen handelslieden; vrees voor een huivering bestaat dus niet.

Het Amsterdamsche depôt-denkebeeld is wel aardig, doch brengt geduchte administratie met zich. Volgens Rotterdamsch en daardoor Zuid-Hollandsch systeem correspondeert men eenvoudig per postwissel.

Gaarne ziet ondergeteekende de ledige kokertjes terug, portvrij onder No. 36 Departement van Arbeid, anders moeten nieuwe worden aangeschaft, hetgeen vermijdbaar is, als iedereen medewerkt.

Rotterdam, 20 Februari 1924.

A. F. SOER, *arts*.

BEHANDELING VAN PSYCHISCHE AFWIJINGEN BIJ LIJDEN VAN DEN NERVUS ISCHIADICUS DOOR HYPNOSE.

Eenige dagen vóórdat ik het opstel over behandeling van aandoening van den nervus ischiadicus van KOSTER las (zie dit *Tijdschrift*, 12 Jan. j.l.), had ik onder mijn behandeling een patiënt voor heftige pijnen van den linker nervus ischiadicus. De kniepees-reflex links was aanmerkelijk lager dan rechts. De achillespees-reflex was beiderzijds gelijk. De omvang van de dij, een handbreedte boven de knieschijf, was links 3 cM. minder dan rechts. In de urine waren geen afwijkingen te vinden. Een behandeling met geneesmiddelen had hier geen gevolg. Zijn pijnen waren zóó heftig, dat hij 's nachts niet kon slapen, en overdag niets liever deed dan in bed te blijven.

Patiënt is van beroep chauffeur, moet vaak groote tochten met de auto maken en gebruikt daarvoor een Ford. De inrichting van deze wagens is zoodanig, dat gedurende het rijden door een spleet terzijde van het debroyage-pedaal het linker been van den chauffeur voortdurend aan tocht is blootgesteld. Het laat zich heel goed denken, dat deze man tengevolge van dit doortochten een beroepsneuritis gekregen heeft. (Misschien een waarschuwing voor collega's met een Fordauto). Naar aanleiding van het lezen van het artikel van KOSTER, heb ik ook dezen patiënt behandeld met hypnose.

De uitkomst mag ik niet anders noemen dan gunstig; zijn pijnen zijn aanmerkelijk minder geworden, hij kan zelfs weer kleine afstanden loopen, aan slapeloze nachten lijdt hij niet meer. Wat nog gebleven is, is zijn lage kniepees-reflex en de geringere omvang van de linker dij, aangezien dit organisch is; doch doordat patiënt zich weer kan bewegen, is door deze behandeling het gevolg bereikt, dat de spieren beter gevoed en geoefend worden.

Beetsterzwaag, 23 Februari 1924.

H. W. BREMER.

BESCHOUWINGEN BETREFFENDE HET DIËET.

Uit hetgeen dr. J. DE GROOT sr. in het *Nederl. Tijdschrift voor Geneeskunde* van 9 dezer mededeelt, is bij mij twijfel gerezen, of hij wel het werk van HAIG met aandacht gelezen heeft, terwijl mij daaruit tevens is gebleken, dat hij niet weet, wat men onder vegetarische leefwijze verstaat. Volgens HAIG komt het urinezuur

in ons lichaam uit twee bronnen; vooreerst ontstaat het uit de verbranding van elk eiwitlichaam, dat door de stofwisseling in ureum en piszuur wordt omgezet, en met deze kleine hoeveelheid weet het lichaam wel raad (endogene vorming); en verder komt het uit het piszuur of daarmee verwante stoffen, die tegelijk met het voedsel het lichaam binnendringen, en welke hoeveelheid niet gering is, omdat de meeste der in gebruik zijnde voedingsmiddelen die stoffen bevatten, o.a. vleesch, bouillon, eieren, boonen, enz.. Door dien overmatigen toevoer kunnen afzettingen van piszuur overal in ons lichaam plaats vinden.

DE GROOT noemt het piszuur niet vergiftig. Met dat onderscheid tusschen vergiftig en niet vergiftig gaat het als met de goed- en kwaadaardigheid van gewellen; evenals een heel goedaardig vezelgezwel kwaadaardig kan zijn, als het zich in of bij het centrale zenuwstelsel ontwikkelt, zoo is het ook met het piszuur. Of troost DE GROOT zijn kermende jichtpatiënten op de methode van COUÉE: o! dat wordt gauw beter, dat piszuur is heelemaal niet vergiftig, dat is volkomen onschuldig?

Mijn wensch was, dat de artsen ernstig kennis maakten met de theorie van HAIG, opdat ieder voor zich daarover een oordeel zou kunnen vellen; zeker zijn er omtrent enkele punten van zijn leer aanmerkingen te maken, doch men is geneigd zich zoolang aan een theorie vasttehouden — ook al weet men, dat zij niet in alle opzichten klopt —, totdat een betere theorie aan het licht komt.

HAIG zal hetzelfde lot treffen als SEMMELWEISS, die gedurende zijn leven door vele artsen bestreden en eerst later gehuldigd werd. En wat HINDHEDE betreft, men zal goed doen zijn werk in zijn geheel te lezen.

De aanhaling van DE GROOT van de ziekten onder de Trappisten is mij een bewijs van zijn onbekendheid met de vegetarische leefwijze. Wel zou ik mijn collega de dissertatie van VAN ROMUNDE (1911) over de voeding der Trappisten ter lezing kunnen aanbevelen (waarin staat, dat de gezondheidstoestand onder die kloosterlingen zeer bevredigend mocht genoemd worden en dat — voor zoover hij kon nagaan — over geen ziekten van welken aard ook geklaagd werd, niettegenstaande de Trappisten vooral veel aan rheumatische invloeden waren blootgesteld), doch ik wensch mij niet op deze groep menschen te beroepen, omdat zij geen vegetarische leefwijze volgen. Als men een diëet zonder vleesch gebruikt, is men nog geen vegetariër. Onder vegetarisme (afgeleid van Vegetus, d.i. sterk) verstaat men de leefwijze, die tot strekking heeft vermeerdering van gezondheid en levensgeluk en toeneming van beschaving en menselijkheid en die zulks in de eerste plaats tracht te verwezenlijken door onthouding van alle voedsel, wat van doode dieren afkomstig is (FELIS ORT, *Het vegetarisme, gezien van de economische en ethische zijde*). Niet alleen, dat de vegetariërs weigeren in zich optenemen de verschillende afvalsproducten, die in het lichaam van het in volle leven zijnde dier aanwezig zijn en wier uitscheiding door den gewelddadigen dood plotseling onderbroken werd, doch zij volgen ook de voorschriften der hygiëne, maken geen gebruik van alcohol en tabak, nemen veel lichaamsbeweging enz., doch laten zich niet zooals de Trappisten in kloosters opsluiten, waar men bier gebruikt tot 1 liter daags.

Indien de artsen terdege kennis maakten met de lacto-vegetarische voedingsleefwijze, dan zou het oogenblik mogelijk aanbreken, dat door hen erkend zou worden:

- 1°. dat vleesch volmaakt onnoodig is als bestanddeel van ons voedsel;
- 2°. dat de vegetarische leefwijze boven eenige andere te verkiezen is;
- 3°. dat de vegetariërs bewijzen gezond te kunnen blijven leven en werken zonder voor hun voedsel tot bloedstorting hun toevlucht te nemen.